

GLASOSLOVJE - VAJE

I. IZPIŠITE FONEME, KI SE NE PONAVLJAJO:

lega lepa leta leva
diha Miha piha tiha
pila pita pica pika

II. IZPIŠITE FONEME IN JIH RAZVRSTITE:

Najrajši je hodil s krdelom zvestih tovarišev na Turke.

Samoglasniki: _____

Zvočniki: _____

Nezvočniki: _____

III. IZGOVOR KNJIŽNIH SAMOGLASNIKOV

1. Pravilno izgovarjajte ozki e v naslednjih povedih.

Pela, lepa, mera. - Te, gore, vise. - Senca, ženska, sreča. - Pest, streti, šteti. - Bela kot mleko. - Rdeči cvet. - Na cesti stoje. - Celo večnost že sede pri jedi. - Hote dela vedno zadrego. - Beži, beži, ni res, kar poveš.

2. Vadite izgovor širokega e.

Tet - kmet, peta - precep, želo - deklet. - Zelena - še zeleni, enega - pleten, greda - zaželen. - Vej - pojej, odej - dej, štejemo - šteje. - Sestra, prestreljena, poželenje. - Reza je rekla. - Le veseli se je! - Naše

dežele. - Meja je še zelena. - Povedi me k njemu. - Ženi nesi, ne meni! - Medved rad žre zelenjad.

3. Razlika med ozkim in širokim e.

Peti - peti, meni - meni, tele - tele. Ženi se - ženi se, sela - sela, vera - Vera. - Jej - rep, imej - čep, poglej - pogreb. - Prinesi nam še rdečega. - Senca brez zavetja mre. - Hrepenenje te privede k njej. - Če ne smem, ti pa ničesar ne povem. - Meni je potrebno veliko samote. - Mi gremo naprej, mi gremo naprej, mi strelci. - Fantje, možje, dekleta in žene delajo od štirih do ene. - Glej lepo mesto. - Povej, saj vem, da veš.

4. Izgovor ozkega naglašenege o.

Zetov, golov, sodov. - Strožje, brozga, grozdje. - Pot, vodi ob potoku. Golobi krožijo nad vasjo. - Nekoč bo boljše. - Tako bo, kot storiš. - Dom bo moj, od nikogar drugega. - Sonca prosi, gre pa toča.

5. Izgovor širokega o.

Vod - vod, kos - rok, štora - štor. - Os - krvotok, šotora - porod, grobna - grob. - Poln - pol, kov - kol. - - Gorko, gorstvo, prostor. - Mokro, prosto, drobno. - No, govori! - Sova skovika ponoči. - Na potok mi ne hodi! - Kosi kosa rosno travo. - Gora ni nora, nor je, ki gre gor. - Grozno dolgo si hodil.

6. Izgovor ozkega in širokega o.

Vodi - vodi, gospoda - gospoda, okna - okna. Stroka - stroka, brozga - stropna. - Stol - top, vol - gost, krov - otrok. Gost - gozd, kot - kot, rok - rok. - Noč pokriva goro in log. - Tako - neso - volk. - Od kod so te pozne rože? - Noče biti peto kolo pri vozu. - Duša moja, pod peroti skrij svoj soj. - Oj, devojka ti, pri oknu slone! - Bodočnost je tvoja, otrok moj.

7. Izgovor polglasnika.

Pes, temna, pisem. - Hlapec, nadenj, ves. - Deska, ščebeta. - Tešča, pečke. - Šel, našel, rekel. - Ves truden si. - Bezeg cvete. - Na semenj menca. - Trden je res, vendar neroden.

IV. POIŠČITE BESEDE, KI SE RAZLIKUJEJO PO OZKEM IN ŠIROKEM e IN o TER POSTAVITE NAGLASNA ZNAMENJA.

Mamine ustnice so bile blede. Bolniku se blede.
Nadomestni deli so dragi. Deli 56 z 8.
Za pot sem vprašal nekega gospoda. Gospoda je izbirčna.
Gregor meni, da se bodo razmere uredile. Stopi k meni.
Zavora mora biti zanesljiva. Nesreča je legla na nas kot mora.
Petek je peti dan v tednu. Družčina je začela peti.
Desna roka je zlomljena. Oba roka za izpite sta v avgustu.
Gleda kot tele v nova vrata. Pospravi tele knjige.

V. POSTAVITE NAGLASNA ZNAMENJA.

Vzemi si kruh in maslo. - Nimam časa. - Obleka me

veže. - Kmet dela na njivi. Pes ga je ugriznil. -
Anže, ne bodi grob do sošolk. - Otroci se vozijo s
kolesi.

**VI. POIŠČITE BESEDE, KI SE RAZLIKUJEJO PO NAGLASNEM
MESTU, NAGLAŠENA MESTA TUDI USTREZNO OZNAČITE.**

Jesen je letni čas. Jesen je gozdno drevo. - Kolo je
okrogla priprava. Kolo je ljudski ples. - Gledali smo, kako na
gori gori. - Zoran je zlomil vesla, zato zdaj več ne vesla. -
Ne morem reči, da mi te reči ugajajo. - Nalogo sem začel
napak, zato je v njej toliko napak. - Babica leže v posteljo
in leže pripoveduje zgodbo. - Stopil sem k mizi in stopil
sladkor v kavi. - Berač moli in moli roko proti mimoidočim. -
Hlapec je dve uri kosil, nato pa dobro kosil.

V. V OGLATEM OKLEPAJU ZAPIŠITE IZGOVOR KONČNEGA NEZVOČNIKA PRI PRIDEVNIKU.

slab učenec	slab mojster	slab šofer
bled oficir	bled lovec	bled fant
hud boj	hud mož	hud pes
dolg dan	dolg hodnik	dolg jezik
drag avto	drag biser	drag kamen

VI. V OGLATEM OKLEPAJU ZAPIŠITE IZGOVOR KONČNEGA NEZVOČNIKA PRI PREDLOGU.

brez imena	brez motorja	brez bencina
iz Ajdovščine	iz Neaplja	iz Gorice
ob osmih	ob vodi	ob zidu
pred drugimi	pred igro	pred nočjo

VII. VSTAVITE PRAVILNI ZAPIS ZAPOREDNIH SAMOGLASNIKOV.

Moja (ideja - idea)_____ ni bila dobra.

Avto so odpeljali s (kamijonom - kamionom)_____.

Imeli so (milijon - milion) _____ .

Reflektorje so namestili v (diagonali - dijagonali)

4. RAZLIČNO NAGLAŠENE BESEDE UPORABITE V SMISELNIH POVEDIH:

zlagal - zlagal vesel - vesel kosa - kosa

5. V OGLATEM OKLEPAJU ZAPIŠITE IZGOVOR BESED:

čeber	kupec
mečkati	trepetati
metuljček	Prešeren

6. VSTAVITE er ALI r.

Dušan je velik met___ in osemdeset centimet___ov. - Nač___t narišite na milimet___ski papir. - Južni vet___ prinaša dež.

-
Pihal je prijeten vet___c. - Vet___nico si lahko narediš sam. - Vsako jutro si sam pripravim zajt___k. - Decemb___ska številka revije Gea je zelo zanimiva. - April, junij, septemb___ in novemb___ imajo po 30 dni. - Župančičevi prevodi Shakespearovih dram so mojst___ski

7. VSTAVITE I ALI v.

Saj si že ce___ fant. - Odtočna ce___ se je zamašila. - Martin je brez dr___ pridr___ domo___. - Sosedovi so zelo dela___ni. - Bevkove povesti so pri bra___cih zelo priljubljene. - Knjigo bom prebra___ v celoti. - Na otok se je pripelja___ s čo___nom.

- Sandro velja za lažni___ca. - Telefonira___ je po reši___ni a___to. - Zmeraj nosi si___kaste obleke, kupi zdaj rja___kasto. - Branko hodi počasi kot po___ž. - Ptice seli___ke so že odletele. - Po___ni lepih vtisov so se vrnili domo___. - Plesa___ki sem se prikloni___ do ta___.

8. VSTAVITE I ALI lj

K___uč od omare je izgub___en. - Imel sem zlom___eno golenico.

- Delavci kop___ejo jarek ob cesti. - Kmetje posprav___ajo po___ske pridelke. - S prijate___ico sta šli na živi___ski trg.

- Z meša___nikom sem zmešal džus. - Hrošča sem spravil v vžiga-lično škat___ico. - Tekmoval sem v metu krog___e. - Sonja ima pet meda___ za uspehe v športu. - Naši fantje so bili že___ni zmage. - Trgovina bo do nada___njega zaprta.

9. VSTAVITE nj ALI n.

Od daleč se je slišalo bob___enje slapa. - Cenetovo najljubše opravilo je hra___enje rib v akvariju. - Br___enje televizijskih kamer jih ni motilo. - Samo še dve minuti man___kata do zvonjenja. - Slika je malo premak___ena. - Za___ se ne zanima.

-
Uvrstil se je v nadalj___e tekmoval___e. - Peljali smo se k dalj___nim sorodnikom na Gore___sko. - La___sko leto sem bil hudo bolan. - Ušel sem pri stra___skih vratih. - Še dolgo se bom spomi___al letoš___ih počitnic.

10. VSTAVITE V ALI U.

Kmalu se bomo ___selili v novo stanovanje. - Tat je ___šel in niso ga mogli ___jeti. - Mama je ___mesila potico. - Marko se bo ___pisal na učiteljišče. - Pri teku na 1000 m se je ___vrstil na 3. mesto. - Pri športni napovedi sem se ___štel. - Vsa-ko leto se v tem jezeru nekdo ___topi. - Utrujen se je ___legel na kavč. - Dedek se je ___sedel na klop. - Jutri bo ___stal že ob šestih. - Teta je kupila ___stopnico za kino.

11. DOPOLNITE USTREZNE MAJKAJOČE SOGLASNIKE.

Z Andrejem sta šla na pote___ po gozdu. - Na hlačah se je odtrgal gum___. - Zoran je kupil sladole___. - Sosedov pes se ra___ igra. - Včeraj je bilo bolj mra___ kot lani ob istem času. - De___ je pršil vse popoldne. - Mope___ mu je posodil Borut. - Čez sosedov plo___ ni mogel zlesti. - Nariši kro___, ki ima polmer tri centimetre. - Janko je bil ves be___ od moke. Le posla___kaj se s piškoti. - Hrapava površina je postala gla___ka in bleščéča. - Udarce te___ko podkovanih čevljev je glušil ropot. - Rada se imata kot dva golo___čka. - Boli ga hr___tenica.

Vra___ci so se z vriščem ra___leteli. - Stanovanje je v drugem na___stropju. - Med ladijsko posa___ko so bila tudi dekleta. - Zbral je čez pe___sto ra___glednic. - Zobozdravnica mu je i___pulila zob. - O poplavi ni še ni___dar razmišljal. - V___penjali so se po položnem bre___cu. - Malo___do pozna tega skladatelja. - Skladatelj je ugla___bil njegovo pesmico. - Pravi poklic je te___ko izbrati.

6. OBKROŽITE GLASOVNI SKLOP:

oddelek absolutizem diagram gangster
ljudstvo oddih izžgati kdo jastreb

7. NAPIŠITE, KAKO IZGOVARJAMO NASLEDNJE BESEDE:

izpit izklop brezplačen
brezposeln podpis odskok

8. NAPIŠITE, KAKO IZGOVARJAMO NASLEDNJE BESEDE:

Blaž drog laž
brž grozd krog

9. NAPIŠITE USTREZNO OBLIKO PREDLOGA S/Z:

___ bratom ___ Petrom ___ nikomer
___ otroki ___ lipo ___ hrčkom
___ avtom ___ kleščami ___ smetano

10. NAPIŠITE USTREZNO OBLIKO PREDLOGA K/H:

___ hišniku ___ steni ___ gabru
___ oknu ___ Gregorju ___ kovaču
___ Andreju ___ gobi ___ kraju

11. BESEDE POSTAVITE V RODILNIK MNOŽINE (KAJ OPAZITE?):

cunja _____ milja _____ hodulja _____
kanja _____ konji _____ Postojna _____

12. BESEDE RAZDELITE NA ZLOGE:

slovenščina priponski sistematski povzročiti
pleskarstvo razpršenost nečimrnež

13. **OBKROŽITE PRAVILNO DELJENE BESEDE:**

Al-enka sods-tvo bel-jakovina
bib-lija fr-nikola bolni-šnica
Nome-nj brat-ranec osemlet-ka
č-rn nebogl-jenka gobarst-vo
sosed-ščina samoo-bvladovanje

14. DELITE SAMOGLASNIŠKE SKLOPE:

neočiščen elektroinženir soodgovoren
biologija

geografija samouničenje neameriški priostriti
**12. PODČRTAJATE NEZVOČNIKE, KATERIH ZAPIS IN IZGOVOR SE NE
UJEMATA.**

Počitnice sem preživel pri dedku . - Oglašal se je v pre-
sledkih. - Všeč mi je glasba, ki jo lahko pojem. - Nerad se
spominja zadnjih dogodkov. - Upanje je čedalje šibkejše. -
Otroci si bodo pokvarili želodčke.

GLASOSLOVJE - VAJE

I. IZPIŠITE FONEME, KI SE NE PONAVLJAJO:

lega lepa leta leva

II. POIŠČITE BESEDE, KI SE RAZLIKUJEJO PO OZKEM IN ŠIROKEM e IN o TER POSTAVITE NAGLASNA ZNAMENJA.

Mamine ustnice so bile blede. Bolniku se blede.

Nadomestni deli so dragi. Deli 56 z 8.

Za pot sem vprašal nekega gospoda. Gospoda je izbirčna.

Gregor meni, da se bodo razmere uredile. Stopi k meni.

Zavora mora biti zanesljiva. Nesreča je legla na nas kot mora.

Petek je peti dan v tednu. Družčina je začela peti.

III. POSTAVITE NAGLASNA ZNAMENJA.

Vzemi si kruh in maslo. - Nimam časa. - Obleka me

veže. - Kmet dela na njivi. Pes ga je ugriznil. -

Anže, ne bodi grob do sošolk. - Otroci se vozijo s kolesi.

IV. POIŠČITE BESEDE, KI SE RAZLIKUJEJO PO NAGLASNEM MESTU, NAGLAŠENA MESTA TUDI USTREZNO OZNAČITE.

Jesen je letni čas. Jesen je gozdno drevo. - Kolo je okrogla priprava. Kolo je ljudski ples. - Gledali smo, kako na gori gori. - Zoran je zlomil vesla, zato zdaj več ne vesla. - Ne morem reči, da mi te reči ugajajo. - Nalogo sem začel napak, zato je v njej toliko napak.

V. V OGLATEM OKLEPAJU ZAPIŠITE IZGOVOR KONČNEGA NEZVOČNIKA PRI PRIDEVNIKU.

slab učenec	slab mojster	slab šofer
bled oficir	bled lovec	bled fant

VI. RAZLIČNO NAGLAŠENE BESEDE UPORABITE V SMISELNIH POVEDIH:

zlágal - zlagàl

vesél - vêsel

kósa - kôsa

VII. VSTAVITE er ALI r.

Dušan je velik met___ in osemdeset centimet___ov. - Južni
vet___ prinaša dež. - Pihal je prijeten vet___c. -
Vet___nico

si lahko narediš sam. - Vsako jutro si sam pripravim
zajt___k.

- Decemb___ska šte-vilka revije Gea je zelo zanimiva.

VIII. VSTAVITE l ALI v.

Knjigo bom prebra___ v celoti. - Na otok se je pripelja___ s
čo___nom. - Sandro velja za lažni___ca. - Telefonira___ je po
reši___ni a___to. - Branko hodi počasi kot po___ž. - Ptice
seli___ke so že odle-tele. - Po___ni lepih vtisov so se vrnili
domo___ . - Plesa___ki sem se prikloni___ do ta___.

IX. VSTAVITE l ALI lj

K__uč od omare je izgub__en. - Imel sem zlom__eno golenico.

- Delavci kop__ejo jarek ob cesti. - Kmetje priprav__ajo po__ske pridelke. - S prijate__ico sta šli na živi__ski trg.

- Z meša__nikom sem zmešal džus. - Hrošča sem spravil v vžiga-

lično škat__ico. - Tekmoval sem v metu krog__e.

X. VSTAVITE nj ALI n.

Od daleč se je slišalo bob__enje slapa. - Cenetovo najljubše opravilo je hra__enje rib v akvariju. - Br__enje televizij-skih kamer jih ni motilo. - Samo še dve minuti man__kata do zvonjenja. - Slika je malo premak__ena. - Za__ se ne zanima.

XI. VSTAVITE v ALI u.

Kmalu se bomo __selili v novo stanovanje. - Tat je __šel in niso ga mogli __jeti. - Mama je __mesila potico. - Marko se bo __pisal na učiteljišče. - Pri teku na 1000 m se je __vrstil na 3. mesto. - Pri športni napovedi sem se __štel. - Vsa-

ko leto se v tem jezeru nekdo __topi.

XII. DOPOLNITE USTREZNE MAJKAJOČE SOGLASNIKE.

Z Andrejem sta šla na pote__ po gozdu. - Na hlačah se je odtrgal gum___. - Zoran je kupil sladole___. - Sosedov pes se ra__

igra. - Včeraj je bilo bolj mra__ kot lani ob istem času. -

De__ je pršil vse popoldne. - Mope__ mu je posodil Borut.

- Čez sosedov plo___ ni mogel zlesti. - Nariši kro___, ki ima polmer tri centimetre. - Janko je bil ves be___ od moke.

XIII. OBKROŽITE GLASOVNI SKLOP:

oddelek absolutizem diagram gangster
ljudstvo oddih izžgati kdo jastreb

XIV. BESEDE RAZDELITE NA ZLOGE:

slovenščina
priponski
sistematski

XV. OBKROŽITE PRAVILNO DELJENE BESEDE:

Al-enka sods-tvo bel-jakovina
bib-lija fr-nikola bolni-šnica
Nome-nj brat-ranec osemlet-ka
č-rn nebogl-jenka gobarst-vo
sosed-ščina samoo-bvladovanje

GLASOSLOVJE - UTRJEVANJE SNOVI

1. POIŠČITE BESEDE, KI SE RAZLIKUJEJO PO NAGLASNEM MESTU, NAGLAŠENA MESTA TUDI USTREZNO OZNAČITE.

Jesen je letni čas. Jesen je gozdno drevo. - Kolo je okrogla priprava. Kolo je ljudski ples. – Gledali smo, kako na gori gori. - Zoran je zlomil vesla, zato zdaj več ne vesla. -

Ne morem reči, da mi te reči ugajajo. - Nalogo sem začel napak, zato je v njej toliko napak. - Babica leže v posteljo in leže pripoveduje zgodbo. - Stopil sem k mizi in stopil sladkor v kavi. - Berač moli in moli roko proti mimoidočim. - Hlapec je dve uri

kosil, nato pa dobro kosil.

2. PODČRTAJATE NEZVOČNIKE, KATERIH ZAPIS IN IZGOVOR SE NE UJEMATA.

Počitnice sem preživel pri dedku . - Oglašal se je v presledkih. - Všeč mi je glasba, ki jo lahko pojem. - Nerad se spominja zadnjih dogodkov. - Upanje je čedalje šibkejše. - Otroci si bodo pokvarili želodčke.

3. BESEDE RAZDELITE NA ZLOGE.

slovenščina

priponski

sistematski

povzročiti

pleskarstvo

razpršenost

nečimrnež

4. NAPIŠITE, KAKO IZGOVARJAMO NASLEDNJE BESEDE.

izpit izklop brezplačen
brezposeln podpis odskok

5. DOPOLNITE USTREZNE MANJKAJOČE SOGLASNIKE.

Z Andrejem sta šla na pote__ po gozdu. - Na hlačah se je odtrgal gum___. - Zoran je kupil sladole___. - Sosedov pes se ra__ igra. - Včeraj je bilo bolj mra__ kot lani ob istem času. - De__ je pršil vse popoldne. - Le posla__ kaj se s piškoti. - Hrapava površina je postala gla__ka in bleščeča. - Udarce te__ko podkovanih čevljev je glušil ropot. - Rada se imata kot dva golo__čka. - Boli ga hr__tenica.

Vra__ci so se z vriščem ra__leteli. - Stanovanje je v drugem na__stropju. - Zbral je čez pe__sto ra__glednic. - Zobozdravnica mu je i__pulila zob. - O poplavi ni še ni__dar razmišljal. - V__penjali so se po položnem bre__cu. - Malo__do pozna tega skladatelja. - Skladatelj je ugla__bil njegovo pesmico. - Pravi poklic je te__ko izbrati.

6. NAPIŠITE USTREZNO OBLIKO PREDLOGA S/Z.

- Ugotovite pravilo.

__ bratom __ Petrom __ nikomer
__ otroki __ lipo __ hrčkom
__ avtom __ kleščami __ smetano

7. NAPIŠITE USTREZNO OBLIKO PREDLOGA K/H.

- Ugotovite pravilo.

__ hišniku __ steni __ gabru
__ oknu __ Gregorju __ kovaču
__ Andreju __ gobi __ kraju

7. OBKROŽITE PRAVILNO DELJENE BESEDE.

Al-enka sods-tvo bel-jakovina bib-lija fr-nikola bolni-šnica
Nome-nj brat-ranec osemlet-ka č-rn nebogl-jenka gobarst-vo
sosed-ščina samoo-bvladovanje

6. NAPIŠITE, KAKO IZGOVARJAMO NASLEDNJE BESEDE:

Blaž	drog	laž
brž	grozd	krog

